

El fet que el 1997 siga l'any d'Ausiàs March, del sisè centenari del naixement d'una figura cabdal de la nostra literatura de tots els temps, ha contribuït enormement a la lectura i relectura dels complexos i vitals versos del poeta i a ressuscitar-lo novament d'un oblit imperdonable. Les lloables iniciatives d'entitats cíviques i culturals, universitats, editorials i regidories, han mostrat una vegada més que és possible celebrar una efemèride literària d'aquesta magnitud amb dignitat i eficàcia. El volum que sobre l'obra de March edita l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i el simposi que sobre Ausiàs i el segle XV prepara aquesta mateixa institució seran sens dubte el colofó a una etapa densa en esdeveniments, que començaren efectivament amb un seguit de conferències coordinades pel professor Albert Hauf, promotor i en gran part responsable de la majoria d'aquestes iniciatives.

Fidel al seu compromís, l'Agrupació Borriana de Cultura no ha volgut deixar passar l'ocasió sense contribuir-hi amb un volum que vol sobretot completar aquells altres monogràficament dedicats a March. Efectivament, cedint una mica a les temptacions d'oferir un llibret marquià, potser poc innovador en aquesta època tardoral, aquestes pàgines que segueixen mostraran ben clarament el perquè Ausiàs esdevé peça central d'allò que algú va qualificar de segle d'or valencià. I ho faran transportant les nostres ments des d'Antoni Canals fins al Tirant lo Blanch i des de Joan Roís de Corella fins a sor Isabel de Villena, dos personatges que també celebren coses en aquest any '97. Una ràpida mirada a la nòmina de col·laboradors sobra per comprovar la seriositat d'aquests treballs que he tingut el plaer de poder coordinar. En aquestes ratlles vull agrair, doncs, la generositat tant dels amics que finalment han pogut passar al paper les seues recents recerques, com la d'aquells altres que, per manca material de temps, han hagut de declinar la invitació —em consta que molt a desgrat seu.

M'he referit abans a la felïç coincidència d'acomplir-se aquest mateix any els centenaris de Corella i de sor Isabel de Villena, el cinquè centenari de la mort del primer i de l'edició de la magna obra de la segona, concretament. És lògic que tinguen una bona representació ací, com també tindran en un monogràfic corellà curat per Vicent Martines, de la Universitat d'Alacant. La contribució de Rafael Alemany és, de fet, el primer estudi realitzat a partir de la concordança de la Vita Christi de sor Isabel, un projecte dirigit per ell mateix i felïçment acabat. La novetat i la utilitat futura que pot tenir aquest material és indiscutible, no menor que els articles dedicats a Corella. La important reflexió que realitza Stefano Maria Cingolani té, per als estudiosos i lectors corellans —entre els quals m'incloc—, el gran mèrit d'obrir noves perspectives i de posar en qüestió bastants de les idees que sobre la cronologia i altres aspectes de les obres de Corella circulaven fins ara. Estic convençut que les propostes que factualment proporcionen Rosanna Cantavella i Curt Wittlin sobre aspectes més concrets de la literatura corellana són un magnífic complement a les hipòtesis de Cingolani, tot i que arriben des d'àmbits diferents. Certament, Cantavella proposa la font del debat Corella-príncep de Viana des de la posició

d'aquell que coneix en profunditat la difusió de les demandes d'amor, la versió catalana de les quals editarà ben prompte. Altrament, Wittlin planteja qüestions relatives a les etapes i estratègies de composició i de redacció d'obres que malauradament no tenen una tradició manuscrita tan determinant com l'Aquil·les i Políxena estudiat per Annamaria Annicchiarico.

En aquest llibre també hi ha terreny per a l'ecdòtica i per als comentaris i notes erudites. El treball del professor Colón, mestre de mestres i castellonenc il·lustre, és, com sempre, modèlic: a partir de nombroses recerques i amb el suport d'una quantitat enorme d'informació ens arriba a situar la «torra que és forçada» del llibre del rei Jaume en una bifurcació de camins a prop de Moncofa. Igual rigor mostra Jaume Chiner, coneixedor com pocs del Tirant lo Blanch, a la seua contribució: la fixació del text i de les variants existents de la Lletra de reials costums tot comparant-la amb el conegut consell d'Abadal·là Salomó. Si Chiner ens parla de qüestions ecdòtiques tirantianes, Josep Pujol ens ensenya com s'usen expressions i fragments de Colonne i Ovidi al Tirant i fonamentalment com els rendibilitza l'autor. En aquest excel·lent article, Pujol aconsegueix fer-nos veure com treballa realment Martorell.

En l'apartat de les traduccions, Josep Izquierdo ens ofereix una visió de les seues darreres investigacions sobre la Bíblia valenciana i una bibliografia actualíssima de tot el que fa referència al tema. Finalment, el professor Hauf ens avança en primícia la confirmació que una de les obres més emblemàtiques del dominic valencià Antoni Canals, la Scala de contemplació, depén totalment d'una obra llatina atribuïda a sant Bonaventura.

Vull pensar que amb aquesta breu presentació hauré estat capaç de mostrar la novetat i la importància del material ací ofert, que fa honor a l'Agrupació que ho edita.

Tomàs Martínez Romero
estiu del 1997